

NARODNI DNEVNIK

Nabaja vak dan opoldne, izvenredni nedolje in praznike.

Narodna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, izvenredno Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu šte. 13.633.

Na ostrini noža.

Rusko - angleški konflikt, državljanska vojna na Kitajskem, atentati v sovjetski Rusiji, poljsko - ruski konflikt, izzivanje Italije, albansko vprašanje, vsi ti in cela vrsta drugih dogodkov pričajo, da je svetovno političen položaj vedno bolj napet in da bo skoraj priti na ostrino noža. Ni niti dosti upanja, da bi bilo mogoče preprečiti ta razvoj, ker se na vseh krajih pojavljajo vedno novi konflikti in ker ni avtoritete, ki bi mogla vsa ta rastoča nasprotja ublažiti.

Kakor leta 1914, tako pa je tudi sedaj nevarnost, da bo izhodišče vsega končnega konflikta na naši meji. Zakaj v Albaniji skrbi Italija, da je vedno živ ožen, ki bi mogel zanetiti ves Balkan, ni pa vidno še danes sila, ki bi bila pripravljena z močno roko to frivolno igro Italije zatreti.

Zato je treba, da smo vsi brez izjeme na straži in da izvedemo tako popolno organizacijo naroda, da bomo pripravljeni za vsak slučaj. Slamparija v upravi se mora nehati, partizanstvo mora iz politike izginiti in edino izpričevalo za napredek posameznika mora biti dobra kvalifikacija in nič drugega.

Se važnejše pa je, da je ves narod pridobljen za obrambo in zmotno, a tudi nad vse nevarno je mnenje, da je v tem pogledu že dovolj storjeno. Narod mora v praktičnih dokazih videti, da se izplača tudi krvava žrtev za njegovo domovino. To pa je mogoče doseči le, če narod vidi, da se vlada v državi po njegovi volji. Volja naroda ne sme biti samo fraza, ampak mora biti vseveljaven zakon.

Če pa govorimo o volji naroda, potem se treba tudi zavedati, da obstoji tu volja tudi slovenskega naroda in da je treba tudi njo upoštevati in sicer kot polno in enakopravno voljo. Ne gre, da slovenski narod nima niti enega zaupnika v vladi, ker brez svojega zaupnika v vladi tudi ne more zaupati delu vlade. Če bi mi imeli zunanji odbor skupščine, če bi se vršilo vse delo vlade javno, potem bi mogli tudi pogrésati svojega zaupnika v vladi. Ne pa pri današnjih razmerah, ko je postala zaupljivost že skoraj nevarna luksuz. Mislimo, da ne pretiravamo, če rečemo, da je za Slovenijo danes ta luksuz le predrag.

Povojni dogodki so dokazali, da so naše vlade zagrešile že celo vrsto težkih napak. Žalibože ni prav nobenega vzroka upati, da se te in še hujše napake ne bodo več zgodile. Zato je potrebno, da dobi narod zopet vero v pravilnost vladnega dela in to vero more dobiti le, če vidi na čelu vlade ljudi, o katerih ve, da so vsega zaupanja vredni, ker so možje na svojem mestu.

Absolutno ni res, da ne bi imeli dosti takšnih ljudi. Treba jih je samo poiskati in jim dati priliko dela, pa bo takoj vse naše delo drugače. Mora se nehati, da izstavlja samo ozki krogi strankarskih mogotcev sposobnostna izpričevala, ker ti mogotci sodijo ljudi le po poslušnosti strankarskih zaslugah. Za današnje razmere pa je taka kvalifikacija mnogo premajhna in danes potrebujemo take moške, ki se zaradi blagor ljudstva in napredka države postavijo po robu tudi strankarskim generalom.

Kadar je položaj na ostrini noža, postanejo posebne razmere in idila se neha. V takih trenutkih je treba kreniti na novo pot in imeti dovolj poguma, da postanejo stare fraze brez upliva.

O sedanjih vladi se je splošno upalo, da bo imela nekaj tega poguma, toda ta nada se manjša, čim bolj je položaj zaostren. Skrajni čas je, da doživimo v tem oziru zboljšanje, ker z ostrine noža je sa-

Vukičević odšel z ukazom o razpustu sknpščine v Topolo.

Beograd, 11. junija. Včeraj popoldne je odšel ministrski predsednik Velja Vukičević v Topolo. Kakor se doznav iz političnih krogov, je odhod Velje Vukičevića v Topolo velike važnosti, ker je predsednik vlade nesel kralju v podpis ukaz o imenovanju velikih županov, o razpustu narodne skupščine, o razpisu novih skupščinskih volitev in o izpopolnitvi vlade. Merodajni krogi trde, da bosta ukaza o razpustu narodne skupščine in o imenovanju velikih županov, podpisana še v teku današnjega dne.

Imena novih, odnosno premeščenih velikih županov se drže še v tajnosti. Istotako se ni moglo izvedeti, kateri novi ministri bodo stopili v Vukičevićevo vlado in katera ministrstva bodo oni prevzeli. Mnogo govore o tem, da bo bivši notranji minister Boža Maksimović prevzel v novi vladi ministrstvo pravosvete. Na prihodnjih volitvah v narodno skupščino bodo nastopili v koaliciji radikalni in demokrati. — Kot se trdi v informiranih krogih, bo danes dospel v Beograd Nj. Vel. kralj.

Francija za mirno rešitev albanskega konflikta.

Beograd, 11. junija. Zunanji minister dr. Marinković je bil včeraj ves popoldan zaposlen s sprejemanjem tujih poslanikov. Lahko se reče, da so bili pri dr. Marinkoviću skoro vsi tuji poslaniki. Nadalje sta se mudila pri njem italijanski in francoski poslanik. Po teh diplomatskih razgovorih so v vladnih krogih zatrjevali, da bo vse albansko vprašanje najbrž na lep, miren način rešeno, tako da ne bo potrebno posredovanje Zveze narodov. Francija in Anglija in mnoge druge države, ki so nam prijateljsko naklonjene, a posebno Francija, so se z vsoto vsemu zavzele za to, da se spor med nami in Albanijo čim mirneje reši. V dobro poučenih krogih so mnenja, da bo posredovanje velikih sil dovedlo do tega, da se bo spor rešil naravnost v direktnih pogajanjih med Beogradom in Tirano. Albanski poslanik v Beogradu kljub temu, da je dobil od svoje vlade poziv, da zapusti Beograd, ne smatra za oportuno, v tem trenutku odpotovati iz Beograda, temveč hoče počakati, če se

ne bo ves položaj razvil v drugačni smeri. Izgleda, da je albanski poslanik na podlagi mnenja zastopnikov velesil sklenil, v Beogradu počakati na daljnji razvoj položaja. Ker se tiče potnih listin za albansko poslaništvo, trde službeno, da te listine še niso bile izročene albanskemu poslaništvu. Vendar pa izgleda, da so bile potne listine v resnici že izročene in sicer ob priliki zadnjega poseta Cena bega pri dr. Marinkoviću. Da se Cena beg še naprej mudi v Beogradu, pojasnjujejo nekateri tudi s tem, da se Cena beg boji vrniti v Albanijo. Vse kaže, da bo situacija najkasneje v dveh dneh popolnoma razčiščena. Kakor se doznav, bi moralo albansko poslaništvo odpotovati v teku današnjega dopoldneva. Zatrjujejo pa drugi, da se to ne bo zgodilo danes. Izgleda, da bodo velike sile vplivale na to, da se omogoči Cena begu varen povratek v domovino, kajti Cena beg bi se na dan poziv albanske vlade ne mogel odločiti, da bi se vrnil v Albanijo.

DR. KOROŠEC V BEOGRADU.

Beograd, 10. junija. Danes je prišel dr. Korošec v Beograd informirat se o položaju. Dr. Korošec se te dni sestane z nekaterimi uglednimi političnimi osebami, med drugim tudi z Ljubo Davidovićem. Danes poseti Veljo Vukičevića in dr. Marinkovića.

BEOGRAJSKA SPECIALNA SENZACIJA IN ŠE BOLJ POSEBNI KOMENTARJI.

Beograd, 11. junija. Cel misterij je bilo včerajšnje odsotstvo Velje Vukičevića, za katerega vse popoldne — od pol 2. do 8. zvečer — niso vedeli, kje je. Ko so novinarji zvedeli, da bi Vukičević imel iti v Topolo, so ga začeli iskati po privatnih stanovanjih, misleč, da je kje na kaki konferenci ali pa doma. Toda najti ga niso mogli nikjer. Vsi so trdili — celo nekateri ministri, da je odšel v Topolo. Ko se je pa zvečer ob 8. Vukičević pojavil v avtomobilu pred predsedstvom vlade, je to vzbudilo prav iznenadenje. Ljudje si niso mogli priti na jasno, ali je bil v Topoli ali ne. In razvili so se razni komentariji o tem. Nekateri so rekli, da je pač bil tam, ker se z avtomobilom pride tja v poldrugi uri. Torej bi bil imel Vukičević dosti časa, da se razgovori s kraljem. Drugi so pa dejali, da sploh ni bil v Topoli. Sam Vukičević je na vprašanje, če je bil v Topoli, rekel, da ne, temveč da se je peljal samo do Avale.

mo ena pot: ali v zmago ali pa v propast. Tako zdrav in tako mnogo izkušen je naš narod, da je zanj mogoča le pot v zmago, zato pa je treba, da se od vlade pa do zadnjega volišča zavedamo, da je idile konec in da je položaj — na ostrini noža.

Vukičevićevo odsotnost iz Beograda je izzvala razne komentarje. Tisti, ki so trdili, da je bil v Topoli, so sklepali, da je moral tam doživeti neuspeh, ker taji, da bi bil v avdienci. To mnenje se je še bolj utrdilo, ker je Vukičević po svojem povratku imel v predsedstvu vlade daljšo konferenco z Vojo Marinkovićem. Tej konferenci so nekaj časa prisostvovali tudi drugi poslanci, kakor Grga Angelinović in minister Šumenković. Te konference so trajale do 10. zvečer. Vse to daje slutiti, da se je popoldne za odsotnosti Vukičevića nekaj važnega zgodilo.

ITALIJANSKI DOBRI NAUKI.

Rim, 1. junija. V političnih italijanskih krogih trde, da se je akcija velesil za poravnano konflikta med Jugoslavijo in Albanijo začela z dobrim namenom in dobrim pravcem. Posebno francoska in angleška vlada se trudita, da bi se jugoslovansko-albanski spor čimprej mirno rešil. »Tribuna« piše, da je francoski poslanik v Beogradu serviral jugoslovanskemu zunanjemu ministru dr. Vojo Marinkoviću kompromisno formulo po kateri bi se jugoslovansko - albanski konflikt mirno rešil na ta način, da bi Jugoslavija preklicala ostri ton svoje note Albaniji z dne 31. maja, albanska vlada pa naj bi takoj izpuščila na svobodo aretiranega dragomana v Tirani, Djuraškovića. Italijanski krogi so mnenja, da bi se spor Jugoslavije in Albanije lahko že pred dnevi rešil, ako bi zunanji minister dr. Voja Marinković upošteval predlog italijanskega poslani-ka v Beogradu Bodreda, ki je svoj predlog z ozirom na mirno rešitev albansko-jugoslovanskega konflikta prav tako formuliral kot sedaj francoski poslanik.

Konference pašičevcev in sam. demokratov.

Beograd, 11. junija. Včeraj so mnogo komentirali konference Svetozarja Pribičevića in Marka Trifkovića. Ta dva sta se poldrugo uro razgovarjala v predsedništvu narodne skupščine. Nato sta odšla vsak v svoj klub, se tam okoli pol ure razgovarjala, nato sta se pa vnovič sestala v kabinetu g. Trifkovića in se 20 minut posvetovala. Raznesle so se zaradi tega vesti, da gre za sodelovanje pašičevcev in pribičevcev. Prvi kot drugi pa so te vesti odločno zanikali. Pribičević je dejal: »Jutri se bodo izvedeli rezultati teh konferenc. Mi jim pripisujemo važnost. Bil sem pri predsedniku skupščine, da poizvem, koliko je on poučen o zunanjem položaju.«

G. Trifković pa je izjavil, da po njegovem mnenju ne more priti do volitev. On ne veruje v te volitve. O drugih konferencah g. Trifkovića s prvaki strank se doznav, da so bile popolnoma informativne narave. G. Trifković je izjavil, da je s Pavlom Radićem pred njegovim odhodom v Prago govoril o delu medparlamentarne zveze in pa o prihodu češkoslovaških parlamentarcev. Z Ljubo Davidovićem se že dalje časa nista videla.

BRATIANU BO SESTAVIL NOVO RUMUNSKO VLADO.

Bukarešta, 11. junija. Politični krogi trdijo, da je na seji ministrskega sveta, predsednik rumunske vlade, princ Stirbey izjavil, da poda kralju ostavko celokupnega kabineta. Smatrajo, da hoče princ Stirbey odstopiti radi tega, ker je doživel neuspeh pri pogajanjih s predstavniki strank koalicijske vlade, ker je hotel z njim nastopiti v prihodnjih volitvah na enotni listi. Govori se, da bo v slučaju padca Stirbeyeve vlade, nastopil kot ministrski predsednik Bratianu.

PRINC KAREL SE BO SMEL VRNITI V RUMUNIJU?

Bukarešta, 11. junija. V političnih krogih se trdi, da je bil dovoljen bivšemu prestolonasledniku Karlu zopet povratek v domovino. — Jorga je bil sprejet v avdienco pri kralju, kjer je Jorga objavil svoje stališče napram sedanjemu notranje-političnemu položaju v Rumuniji. Izjavil je, da bi mogel Karel doseči s svojim nastopom dosti uspehov v rumunski politiki. Rumunski kralj je naglasil, da bi rad odstopil.

ITALIJANSKO - RUMUNSKA POGAJANJA BREZUSPEŠNA.

Bukarešta, 11. junija. Včeraj je odpotovala iz Bukarešte italijanska delegacija, ki bi naj v pogajanjih z rumunsko vlado oživila trgovske stike med Rumunijo in Italijo. Med rumunskimi in italijanskimi delegati se namreč ni dosegel sporazum in zato so gospodarsko-trgovinska pogajanja med Italijo in Rumunijo za nedoločen čas pretrgana.

VERŠAVA OSUMLJENCI VSLED VARŠAVSKEGA ATENTATA IZPUŠČENI.

Varšava, 11. junija. Poljska vlada je izpustila na svobodo vse aretirane Ru-se, ki so bili osumljeni ob priliki atentata na sovjetskega poslanika v Varšavi, da so člani terorističnih ruskih monarhističnih organizacij in da pripravljajo odpor proti sovjetski Rusiji, ker ni bilo proti njim dokaznega materijala.

PROMETNI MINISTER V AVDIENCI.

Beograd, 11. junija. Prometni minister general Milosavljević se je včeraj popoldne z avtomobilom odpeljal v Topolo h kralju v avdienco.

važni politični dogodki. — Nemška delegacija z dr. Stresemannom na čelu je odpotovala v Ženevo. Zunanji minister seemann je šel pred svojim odhodom predsedniku republike, da se pogovorita nastopu nemške delegacije v Ženevi. — Sedanje Društva narodov se med nemškimi političnimi krogi zelo komentira. »Vossische Zeitung« piše, da je sedanje politično ozračje napojeno z mednarodnimi konflikti, tudi da žaka Društvo narodov težka naloga reševanju in mirnem poravnavanju konfliktov med posameznimi državami. »Vossische Zeitung« poudarja, da dosedaj še niso in zunanji ministri posameznih velesil to potrebe, da čim popolnejše razširijo obseg med evropskimi državami in da rešijo komplicirana aktualna vprašanja v svetovni politiki. Bodoči svetovni dogodki bodo kone odvisni od sklepov zasedanja Društva narodov. V Ženevi bo padla odločitev.

Kitajski problem.

Eden največjih problemov sedanje svetovne politike je danes vsekakor kitajski problem. Je to skoraj centralen problem vse svetovne politike in od njegove rešitve je odvisna tudi nadaljna grupacija veseli. Angliško - ruski konflikt je v svojem jedru bolj za nadvlado na Kitajskem in zato je kitajski problem še zlasti aktualen in važen.

O kitajskem problemu so izšli 1. 1926 štiri zanimive knjige.* Prvo je napisal Švicar Ernst Reinhard, drugo Anglež Putnam Wheale, tretjo Francoz de Ruffé in četrti je izdal ameriški Harrisov fond. Zastopniki štirih važnih narodov govore o kitajskem problemu in zato mislimo, da samo ustrežemo svojim bralcem, če jih seznanimo z njih glavnimi mislimi, kakor referira o knjigah »Za hranični politika«.

Mnenje nemškega Švicarja.

E. Reinhard, član švicarskega Narodnega sveta, ključno evropsko demokracijo na obrambo Kitajske, ki jo brez pravice izkorišča z imperialističnimi manirami denarna in industrijska oligarhija.

Pred sto leti je prišla Kitajska do trajnih stikov z Evropejci, ki so prihajali k Kitajcem v imenu višje civilizacije, s katero so prikrivali svoje prave namene: egoizem in brezmejno grabežljivost, v čemur je bila njih prava civilizacija. Kitajska je imela tedaj svojo originalno civilizacijo s tisočletno tradicijo, ki je bila civilizacija miroljubne ekspanzije delavnega, potrpežljivega in gostoljubnega naroda. Kitajska je od te dobe dalje predmet profitorskih bojev Angležev, Portugalcev, Francozov, Rusov, Nemcev, Amerikancev in Japoncev. Ogromno bogastvo rud in surovin, neizmerno cene delavne sile in obsežen trg za industrijske izdelke, to so one tri glavne stvari, zaradi katerih se je skoraj sto let vodil stalno vroč boj, ki je bil tudi eden vzrokov svetovne vojne in je danes osnovni problem svetovne politike in ravno tako važna ko boj za Tih ocean.

Svetovna vojna, predsednik Wilson in pakt o Zvezi narodov so sicer diskreditirali tajno diplomacijo in jo onemogočili, niso pa se mogli lotiti onih sil, katerim je ta tajna diplomacija služila.

Federacija britanske industrije (F. B. I.) in pet velebank (the Big Five) v Angliji, Zveza železnice in rudarske industrije ter Generalna konfederacija francoske industrije v Franciji, Rockefellerov, Morganov, Harrimanov in Fordov trust v Zed. državah, Sov. Amerike, koncern Stinnesa v Nemčiji in koncerni Mitsubishi in Mitsuri na Japonskem, to so one gospodarske sile, ki obvladajo danes ravno tako kakor pred vojno vlade svojih dežel, vodijo njih zunanjo politiko, njih diplomatske intervencije in vojaške ekspedicije. Te tudi odločujejo o mednarodnih pogodbah in novih grupacijah političnih skupin.

Te sile niso iskale na Kitajskem nikdar nič drugega, ko samo čisto materialne stvari in če so se kdaj zainteresirale za duhovne stvari, kakor n. pr. za uvedbo krščanskih idej na Kitajsko, tedaj samo toliko, kolikor so te mogle služiti njih materialističnim ciljem.

Zaradi tega avtor sploh ne razpravlja o političnih in diplomatskih dogodkih, ki so samo zunanji izraz gigantskega boja za Kitajsko, temveč navaja samo gospodarske in materialne vzroke, ki so povod in zmisel tega boja. Navaja n. pr.: Po cenitvi ameriške Geological Survey of China je na Kitajskem 1 bilijon ton premoga, to je toliko,

da bi ta premog zadostoval vsemu človeštvu za dobo 1000 let.

Rudniki v Katianu, last Angležev, dajo 35 odstotno dividendo, angleška banka Hongkong - Shanghai Banking Corporation je plačala 1. 1922 64 odstotno, neka francoska banka 55 odstotno dividendo. Kitajski delavec dela na dan 12—16 ur, nima nobenega dopusta, nobenega bolezenskega ali nezgodnega zavarovanja, dobiva pa 10—15 odstotkov plače evropskega delavca. Delovni pogoji za ženo in otroke so še hujši.

Najnovejša revolucionarna gibanja na jugu Kitajske je po mnenju avtorja gibanje, ki obstoji na Kitajskem, odkar so prišli Kitajci v stik z Evropejci. Ima sicer na sedanje gibanje III. internacionale precejšen vpliv, toda za komunizem ni na Kitajskem niti socialnih in niti gospodarskih predpogojev. Če pa se bo nadaljevala dosedanja profitorska politika proti Kitajski, potem bo njene neprijetne posledice prav hitro občutila evropska demokracija, ker bodo šli kapital in industrijska podjetja v Evropi v vedno večji meri za velikimi dobički na Kitajskem, kar bo nujno povzročilo brezposelnost v Evropi in padec evropskega življenjskega standarda.

Mnenje Angleža.

Putnam Wheale je angleški strokovnjak za probleme Daljnega Vzhoda, o katerem je napisal cel ducat knjig s stališča državljanja, ki se zaveda pomena in veljave britanskega imperija. Njegovi nazori so zato avtoritativni za gotove angleške kroge.

V navedeni knjigi hoče na podlagi krvavih dogodkov v Šangaju in poznejših nemirov v Peking, Kantonu in drugih mestih razložiti vzroke sedanje kitajske krize. Ta je posledica padca kitajske monarhije, s katero je izginilo to, kar je predstavljalo avtoriteto kitajske države: formalizem in ritualizem. Sicer pa je v bistvu Kitajske kaos, ki je obstojal vedno, odkar so prišli Kitajci v stik z Evropejci. Danes pa je bolj intenziven, ker so narasle ploskve trenja tega stika, toda izvor leži ravno v onih središčih, kjer je ta stik največji.

Po padcu avtoritete monarhije je hitro obvladala mišljenje širokih slojev avtoritete inteligence, kar je bilo čisto v tradiciji kitajskega spoštovanja učenjakov, zlasti dijakov, ki so bili vzgojeni v zapadni kulturi, a so jo slabo pojmovali. Ti so se oprijeli gesel ko: odpraviti neenake pogoje, koncesij, tuje eksteritorialnosti in slično, obetajo si od tega reformo Kitajske. Niso pa razumeli ti dijaki, da je reforma Kitajske mogoča le s pomočjo zapadne civilizacije in zato so vodili fanatičen in nelogičen boj proti onim, pri katerih so se učili.

Istočasno s padcem državne avtoritete na Kitajskem je padel znatno tudi prestiž tujih velesil, od katerih vsaka, brez ozira na druge, vodi svojo lastno politiko. Japonska se trudi z vsemi sredstvi potisniti iz Kitajske ali vsaj zmanjšati vpliv Združenih držav Sev. Amerike in Anglije. Medtem pa ima Amerika najugodnejšo pozicijo na Kitajskem, ker ji ni bilo treba ko drugim državam braniti svoje interese s silo in ker more brez nevarnosti oznanjati politiko odprtih vrat. Amerikanci so si pridobili s svojo politiko na mirovni in washingtonski konferenci simpatije Kitajcev, vendar pa Wheale ne veruje v iskrenost ameriške politike do Kitajcev, ker se niso potrudili, da bi tudi uresničili ona gesla, ki so jih priporočali na washingtonski konferenci, pa čeprav bi mogli to storiti mnogo lažje ko druge velesile.

Anglija ima od vseh velesil največje interese na Kitajskem, toda nikjer ni svoje močne pozicije zlorabila, temveč se je trudila in je zato uživala pri Kitajcih velik ugled. Sedaj pa mora postati angleška politika bolj odločna in predvsem je treba, da obnovi svojo diplomatsko avtoriteto s tem, da nastavi v vseh večjih centrih svoje visoke komisarije, ki bodo skrbeli za direktne stike z uplavinimi Kitajci. Anglija ima pravico in dolžnost da na odločen način poseže v kitajske dogodke in delati na tem, da se utrdi državna

avtoriteta. To mora delati brez ozira na druge tuje in se magari poslužiti tudi pomoči Cingolima. Predvsem pa mora sodelovati z onimi Kitajci, ki verujejo v Konfucijev nauk zmrnosti in reda in ki morejo pojmiti to, kar je Anglija storila za Kitajsko.

Sedanja kitajska kriza ni le časna, temveč trajna, ki bo živela še leta vsled vojne raznih tujih uplivov, bojujočih se za premoč na Kitajskem. Nikdar pa ne postane Kitajska komunistična, ker je dežela s pretežno kmetijskim in miroljubnim prebivalstvom, iz katerega ni mogoče narediti ko na Ruskem

kompaktno pretoriansko gardo za milijon bojevitih komunistov.

Kitajske krize tudi ni mogoče ozdraviti niti s trmoglavo opozicijo in negativnim stališčem in niti s popolnim pristankom na vse maksimalne zahteve ekstremnih življenj. Samo čas more prineseti lek. Ko bo na Kitajskem obnovljena državna avtoriteta, bodo tudi pripravljena tla za izvedbo vseh teh reform, po katerih se križi v sedanjem kaosu in o potrebi ter koristnosti katere ni mogoče dvomiti. (Francosko in ameriško mnenje prihodnjič.)

Stvar vendar ni tako enostavna.

Celjski esdeesariji mislijo, da so zadeli politični loteriji veliki dobiček s premijo vred, ker je »Cillier Zeitung« napisala nad vse neroden članek o majski deklaraciji. Pa se ti gospodje presneto motijo, ker stvar vendar ni tako enostavna, da bi en neroden časopisen članek prevrgel vse Celje.

Stvar je namreč v tem, da zaradi nerodnosti »Cillier Zeitung« niso prav nič manjši greh SDS, kakor tudi vse morebitne vrline »Cillier Zeitung« ne morejo odpraviti izgub, ki so jih po zaslugi gospodov od SDS doživeli celjski zavodi pri Slavenski banki. Naj gospodje nikar ne mislijo, da bodo z mešanjem pojmov, zmešali tudi mogoče v volilnih skrinjicah in kljub vsemu potegnili glavni dobiček pri volitvah dne 19. junija. Je namreč mnogo bolj verjetno, da bodo tega dne prav temeljito zadeti in tem bolj jim bodo dobili, čim bodo skušali mešati pojme.

Stvar je čisto enostavna ta, da gre pri celjskih volitvah zato, da bo volja večine spoštovana in da bo v celjski mestni hiši čim najboljše gospodarstvo. Kdor je dober gospodar, ta si ne pomaga s kakofonijami iz preteklega doba, temveč skuša s zdravo harmonijo vseh doseči pravi napredek mesta. Tudi dober gospodar ne pozna solzavih jeremijad, kakor jih prinaša »Nova Doba« v vsaki številki, temveč dober gospodar dela in se na solzave lamentacije ne ozira.

Toda Celjani vedo tudi to, da treba stranke ceniti po njih delu, ne pa po njih obljubah, še manj pa po njih solzavih tožbah. SDS je bila že dosti na vladi, da bi morala biti danes v tem srečnem položaju, da bi mogla obljube in kakofonične spomine prepušiti drugim.

K egiptskim dogodkom.

Zaglul paša, vodja opozicije.

Kralj Fuad.

Francija in Italija od premirja do Locarnske pogodbe

(Napisal francoski diplomat.)

II.

(1920—1925.)

Ministrstvo Bonomi - Torretta. Konferenci v Washingtonu in v Cannesu.

Politika je obdržala na obeh straneh iste smernice pod Briandovim kabinetom v Franciji in Bonomijskim v Italiji. V Rimu je bil zunanji minister marki della Torretta, politični diplomat, izborni politik, ki je preživel v Petrogradu več kot 20 let. Izbral so ga ravno radi njegovega specialnega poznanja vzhodno - evropskih problemov, predvsem pa Rusije, proti kateri so se tedaj obračale vse oči, meneč, da je tam rešitev za gospodarski in politični nered na svetu. Vprašanje nemških reparacij se je sedaj usmerilo na pot moratorijev in znižanja in v Angliji je nastala parola, da se naj sprejme Unija sovjetskih republik v vrsto držav, katere izmenjavajo diplomatske misije, tovarniške proizvode in sirovine. To je bila fantazija, takozvani »hobby« g. Lloyda Georgea, kojega zvezda je ugašala. Marki della Torretta je predobro poznal Rusijo, da bi si delal iluzije o solidnosti take rešitve deske za Evropo. Le previdno se je spuščal v to. Sicer se pa njegova politika v nobeni točki ni zelo oddaljevala od one svojega prednika, razen kar se tiče ene malenkosti. Gledal je bolj proti Londonu, kamor je bil pozneje prišel kot poslanik, kakor proti Parizu, kamor je poslal grofa Sforzo.

Neprilike Bonomijskega ministrstva za nas pa so izvirale iz njegove slabosti v notranjosti dežele. Nacionalisti, ki so mu bili sovražni, čeprav se je marki de la Torretta

izmikal pazno vsakemu sporu z njimi, so mu skušali ob vsaki priliki delati sitnosti, če tudi na naš račun. Porajajoči se fašizem, ki se ni obvladoval svojih viharovnih elementov, je v tem nacionalistih še presegal. V tem je v istini ležala skrivnost mučnih dogodkov v Benetkah, za časa obiska francoske vojaške misije, ki jo je bila kraljeva laška vlada nalašče povabila in ki jo je uradno sprejel laški vojni minister.* Nekateri okoliščini teh nesporodnih manifestacij bi nam bile dovolile da bi iz njih napravili zelo resno zadevo; na naši strani pa so bili tako pametni, da tega niso hoteli. Vendar zadeve niso popolnoma omalovaževali. Nihče pa Italijanom in razložil, koliko je bilo vredno takratno naše obnašanje. Vlada se je vidno tresla, da se ne bi kompromitirala v obeh šovinistov, ki so bili pripravljeni jo obtožiti, da ponižuje pred nami narodni ponos. Izvzemši lista Corriere della Sera ni laško časopisje smatralo za vredno, da desavuirajo povzročitelje škandalov, temveč je samo iskalo olajševalnih okoliščin v našem nasprotovanju Italiji.

Dogodek je bil vsekakor tako v nekladu s časom in stanjem stikov med obema vladama, da se je sled za njim naglo izbrisala. Sodelovanje obeh vlad ni skilil, pa tudi ne odnošajev do britanske vlade pri izvrševanju ali neizvrševanju miru. Sicer je pa Italija pri tem igrala le bolj neznatno vlogo, to pa radi svojega notranjega položaja in pa,

* Francosko vojno misijo, v kateri sta se nahajala med drugim dva maršala, je občinstvo povsod v Italiji, kjer se je peljala skozi, opsovalo, v Benetkah pa vrhu tega še opljuvalo in preteplo. Policija ji je le z največjim naporom rešila življenje. (Opomba prevajalca.)

ker sta bili zanjo manjše važnosti obe glavni vprašanji, o katerih se je neprestano razpravljalo: reparacije in varnost Francije in Belgije. In vendar je Italija ravno tedaj prvi čizrazila željo, ki je bila zanjo čisto nova, da bi se udeležila dogovora zapadnih velevalst, ki bi garantiral njih varnost, če bi sploh prišlo do takega dogovora. Ko sta na konferenci v Cannesu gg. Briand in Lloyd George skoraj srečno dokončala besedilo francosko angleškega dogovora, ki naj bi nadomestil onega iz 1. 1919, je marki della Torretta izrazil svoje nezadovoljstvo, ker se laška vlada ni informirala o tej zadevi, in željo, da bi se tudi Italija udeležila tega pakta. Ali je mislil razširiti tudi na brennersko mejo garancije, za koje je šlo pri renskem vprašanju? Ali bi bil pristal na pakt, ki bi garantiral samo to slednjo mejo? O tem ni mogoče ničesar reči, kajti vlada g. Brianda je nato padla in podrla pri padcu tudi načrt pakta, ki so ga napravili v Cannesu.

Ministrstvo Bonomi-Torretta pa se tudi ni dolgo držalo. Nadomestil ga je kabinet Facta, v katerem je postal minister zunanjih zadev g. Schanzer. Senator Schanzer je bil Zid, tržaškega pokolenja, vsekakor Italijan. Bil je zaporedoma uradnik, poslanec, finančni minister. Njegovo upravno in politično kariero je ustvaril g. Giolitti. Dodati je pa treba, da o njegovi sposobnosti ni nikakega dvoma. Reklo se je, da je germanofil, kar je menda izhajalo pri nekaterih iz njegovega nemškega imena. Toda ta delitev Italijanov ali pa drugi inozemcev v germanofile in frankofile so vedno več ali manj samovoljne, predvsem kadar se nanašajo na politike, ki ne polagajo dosti na sentimentalnost. Odgovarjajo ponajveč različnemu načinu pojmovanja laških interesov, koncepcijam, ki si čisto lahko sledijo pri istem člo-

veku. Intelektuelna formacija g. Schanzerja in neka misija v inozemstvu, s katere se je bil ravnokar vrnil, so ga nagibale bolj proti idejam, ob katerih se je tedaj navduševala anglo-saksonska politika in v imenu katere se je vršil potrpežljiv, neprestan pritisk na Francijo, naj opusti skrb, previdnost, zahteve ali pravice, ki so predvsem njo zanimale. Te ideje so bile najprej razorožene, potem washingtonska konferenca, ali pa zopetna upostavitve Evrope in Genovska konferenca. Na washingtonski konferenci se je pod devizo razoroženja na morju določila razdelitev pomorske nadvlade med Anglijo in Zedinjenimi državami na vseh morjih sveta. Tu je bil dobil g. Schanzer za Italijo enakost pomorske sile s Francijo. Tako je bil dosegel uspeh, ne sicer nad nami, vendar pa na naš račun. Zelja po enakosti s Francijo je v istini tako prešla Lahom v meso in kri, da moramo ta rezultat smatrati za uspeh, čeprav je bil nekaj protinaravnega, kajti mi se moramo braniti na dveh morjih in ščititi svoje zveze z zelo obširnimi in raztresenimi kolonialnim imperijem. Superiornost naših morskikh potreb, v primeru z laškimi, je bila tako samo ob sebi umljiva, da niti g. Schanzer, niti admiral Acton, njegov prvi vojni izvedenec, nista prišla na enakost med obema državama, dokler nista spoznala v Washingtonu, da bi jima okoliščini dovolile jo doseči. Če bi bili pred odhodom delegacij v Ameriko iskali sporazuma z Italijani na pametni podlagi enakovesja, je skoraj gotovo, da bi do sporazuma tudi prišlo. Toda to ni edina in tudi ne glavna prilika za konstatiranje, s koliko težavo prehajajo ideje sporazuma preko Alp, preko katerih se vendar vodijo pogovori od jutra do večera in pogosto od večera do jutra.

(Dalje prih.)

(continued)

Maribor.

m— Društvo odvetniških n notarskih uradnikov v Mariboru opozarja svoje članstvo, da se vrši v nedeljo dne 12. junija 1927 ob 9 uri dopoldne v zadnji dvorani restavracije pri Stari pivovarni (Halbwild) v Mariboru, Jurčičeva ulica VII. občni zbor z obširnimi dnevnimi redom. Prihodnja nedeljo, dne 19. junija 1927 pa se vrši V. občni zbor I. krajevne skupine (istega društva) v Ptuj ob 10. uri dopoldne v gostilni »Pri Zamorcu« (g. Mihe Brenčič). Odbor prosi za polnoštevilno in točno udeležbo. Pokažimo, da poznamo disciplino in da smo navajeni točnosti v pisarni, v društvu in povsod drugod. Radi tega se bode pričel občni zbor točno ob 9. uri v Mariboru in naslednjo nedeljo ob 10. uri v Ptuj v smislu pravil ne oziroma se posebej na število prisotnih. Uvažujte to. Tudi sporočamo, da smo razposlali pred dvema dnevi majsko številko »Odvetniške pisarne«. Ako bi isto kateri naročnikov ne bil sprejel ali se želi kateri na njo naročiti, naj se pismeno obrne ali osebno potrdi do tov. urednika ali pa do tov. predsednika na Aleksandrovi cesti šte. 16. — Odbor.

MARIBORSKA POROTA.

Težka telesna poškodba.

France Kernež, 22 leten fant, sin viničarja, pozneje hlapec v Makolah pri Poljčanah, je nepopoln, ponovno predkaznovan pretepec. Ker je bil dne 26. decembra 1926 zopet enkrat preveč srborit, je sedel v četrtki na zatožni klopi pred mariborsko poroto. Kritičnega dne je sedel s posestnikovim sinom Lojzom Kovačičem v gostilni. Pozneje so prišli tudi fantje Stefan Finžgar, Rudolf Pintar in Ciril Sirec. Kernež in Kovačič sta pričela Sircu nenadoma klofutati. Nato sta ga vrgla iz gostilne ter ga obdelala s čevlji in nožem. Končno se je fantu vendarle posrečilo pobegniti.

Ko sta odšla takoj nato Finžgar in Pintar iz gostilne, je stekel pretepec Kernež za njima. Rudolf Pintar mu je ušel, Finžgarja je pa s kolom tako namlatil, da je bil šest mesecev za izvrševanje svoje kleparske obrti nesposoben ter bo ostal trajno pohabljen in bo vedno bolehal.

Kernež je bil obsojen na 3 leta težke ječe.

Sleparski carinik Tihomir Milošević na zatožni klopi.

Afera je znana.

Tihomir Milošević je bil svoječasn dnevničar pri glavni carinarnici v Mariboru. Kot tak je imel službeno opraviti s trgovcem Savo Jurčičem, ki je bil osumljen napačne deklaracije ter moral položiti globo 30.111 Din. Obsodba je bila pozneje razveljavljena in Jurčič je imel dobiti denar nazaj. Milošević je denar dvignil ter ga pridržal zase. Na opomin Jurčičevega advokata, je predložil pobotnico s falzificiranim Jurčičevim podpisom. Jurčičev advokat ga je ovadil sodišču. Tako je prišlo preiskave je bil Milošević iz službe odpusten. Odšel je v Beograd, kjer je dobil službo pri Savski carinarnici. Kljub temu, da je bil v zadevi v Beogradu zaslišan, ga pozneje ni bilo mogoče najti, da bi se mu bilo dostavilo vabilo k obravnavi. Se le po interpelaciji v Narodni skupščini so ga prignali v Maribor.

Imel bi se bil zagovarjati že pri predzadnjem in nato pri zadnjem porotnem zasedanju, predvčeršnjim je sedel končno vendarle enkrat na zatožni klopi.

Nastopal je skrajno arogantno, žalil je vse vprek: sodišče, izvedence, zagovornika, priče itd. Njegov zagovor je izval salve smeha. Povdarjal je, da ga kot Srba »švabski« zakon nič ne briga ter da odklanja vse »suda« v Sloveniji. Dolžan, je dejal, ni nikomur nič — razven Jurčiča je ogoljufal na sličen način že preje dva druga trgovca, enega za 22.600, drugega pa za 82.705 Din — pač pa so še drugi njemu dolžni.

Toda bilo je vse zaman. Stvar je bila jasna in porotniki so stavljena jim vprašanja soglasno potrdili, nakar je bil Milošević obsojen na podlagi § 183 k. z. in 104 s. k. z. na 3 leta navadne ječe. Sodišče je izreklo tako milo kazn zato, ker je upoštevalo, da je obtoženec bolan — ima namreč tuberkulozo.

OBČNI ZBOR ZVEZE ZA TUJSKI PROMET V SLOVENIJI.

V mali dvorani zbornice za trgovino, obrt in industrijo se je večer ob 11. dopoldne vršil občni zbor »Zveze za tujski promet«. Zastopane so bile prav častno vse javne in druge korporacije, ki so za razvoj in napredek naše turistične ter tujškega prometa.

V uvodnih besedah je prvomestnik, dvornišvetnik dr. R. Marn iskreno pozdravil zastopnika mariborskega velikega župana dr. V. Pfeifferja, prvomestnika Saveza jugoslovanskih kopališč msgr. dr. Lovra Radičevića iz Zagreba, agilnega prvomestnika SPD dr. Josipa Tomiška, ustanovitelja zveze in dolgoletnega člana dr. V. Gregoriča, kateremu je prisrčno čestital k 70letnici, dalje prvomestnika zveze hišnih posestnikov g. Ivana Freljha in druge. V nadaljnjih besedah je prvomestnik na kratko očrtal zgodovino zveze, ki obstoja že 23 let ter posebno poudarjal zasluge, ki si jih je imenovana pridobila za procvit tujškega prometa. Podčrtava dejstvo, da je zveza v preložen letu izdala za propagando 100.000 Din.

Msgr. dr. Radosavljevič je v svojem govoru poudarjal, da je potrebno, da sodelujejo pri tem važnem poslu tudi slične organizacije.

Občnemu zboru se je dalo nato na znanje tiskano letno poročilo o delovanju zveze v preložen letu.

Ravnatelj Ljubljanske kreditne banke g. Fran Rus je nato predlagal odboru in blagajniku absolutorij, ki je bil soglasno sprejet. Nato je zbor sprejel delno spremembo zvezinih pravil.

Sledile so volitve. Z vzklikom je bil izvoljen sledeči odbor: dv. svetnik dr. Rudolf

Marn, prvomestnik; odborniki: Fran Kavčič, prvomestnik zveze gostilničarskih zadrug, E. Vargazon, načelnik ljubljanske železniške direkcije, Jos. Kenda, župan na Bledu, I. Lavtižar, posestnik in gostilničar iz Mojstrane, vladni svetnik dr. R. Andrejka, dr. Fran Šter, ravnatelj zdravilišča v Rogški Slatini, dr. Josip Tičar, zdravnik, ter namestniki: dr. Ciril Pavlin, prvomestnik avtokluba v Ljubljani, Lojze Rihterč, okrajni nadgledar v pok. — Celje, profesor Evgen Jare, član odbora ljubljanske oblastne skupščine, dr. Hubert Souvan, finančni prokurator in Jean Schrey.

Vladni svetnik dr. R. Andrejka je pri sluščajnostih priporočal, da vodi propagandno akcijo za razne brošure in letake tričlanski odbor, obstoječ iz prvomestnika »Zveze za tujski promet« ter prvomestnika SPD in avto-kluba.

Zanimivo debato o izletniških vlakih je sprožil načelnik ljubljanske železniške direkcije g. E. Vargazon. Zboru da na znanje, da je prometni minister izdal ljubljanski direkciji pooblastila glede izletniških vlakov. Vlake bi lahko uporabljal ob nedeljah in praznikih v celi Sloveniji vsakdo. Kupiti imal cel vozni listek do dolične postaje. Kupljeni listek velja za povratno vožnjo. G. načelnik proš sam zbor, da mu da potrebna navodila, da izdela končni vozni načrt za izletniške vlake in da se določi, kateri vlaki naj veljajo za izletniške.

Dr. Josip Tomišek, prvomestnik SPD, je nasvetoval, da se uvedejo taki vlaki pred prazniki in nedeljami.

G. dr. Vinko Gregorič je stavil nato vprašanje, če so taki izletniški vlaki mišljeni za celo Slovenijo.

Dr. Ciril Pavlin, prvomestnik avto-kluba, priporočal, da naj bi vozili na progi Bled—Bohinj motorbencinski vozovi, kot je to v rabi v Nemčiji. Ivo Kenda, blejski župan, pozdravljajo to misel.

Načelnik g. Vargazon je odobravil predlog glede izletniškega vlaka in je mnenja, da je zaenkrat nemogoče misliti na to, da se uvedejo motorbencinski vozovi ter izjavi, da bodo vojni listki veljavni iz vseh postaj.

Temu je sledil pogovor o podpori za izboljšanje ceste Kranjska gora—Vršč, o skorajšnji graditvi železniške proge Rogatec—Slatina ter prošnja na načelnika ljubljanske železniške direkcije E. Vargazona, od strani župana I. Kenda, da se postaja Lesce prekrsti v Bled-Lesce.

Prvomestnik g. dr. Rudolf Marn je še po kratkih razgovorih nato zaključil občni zbor.

TRETJI PLANINSKI ZBOR V KAMNIKU.

Na binkoštni ponedeljek se je vršil v Kamniku tretji planinski zbor, ki ga je na inicijativno oblastnega agrarnega komisarja dr. Spiller-Muysa sklical Planinski odbor za kamniški okraj. Zbora se je udeležilo nad 250 kmečkih gospodarjev iz vseh planinskih srezov Slovenije. Došli so zastopniki planšarstva iz Radovljanskega, Kranjskega, pa tudi Gornjegranskega sreza, največ pa jih je bilo naravno iz Kamniškega okraja, kar jasno dokazuje, da so se začeli tudi tu planinski posestniki zanimati za izboljšanje in moderniziranje svojega planinskega kmetijstva. Zbor so počastili številni zastopniki oblasti in organizacij. Imenovan velikega župana ljubljanske oblasti je pozdravil zbor referent za agrarne operacije vladni svetnik Detela, imenom oblastnega odbora pa oblastni poslanec Novak, dalje oblastni kmetijski referent za ljubljansko oblast inšp. Černe, oblastni kmetijski referent za mariborsko oblast inšp. Zidanšek je pismeno obžaloval, da se zbora ni mogel udeležiti in mu je želel ves uspeh, zastopnik Kmetijske družbe kmetijski svetnik Rohman, srezki poglavar dr. Ogrin in drugi. Za častnega predsednika je bil izvoljen oblastni agrarni komisar dr. Spiller-Muys, za zbor vodečega predsednika oblastni poslanec Novak, načelnik planinskega odbora kranjskega župnik Piher ter načelnik planinskega odbora radovljanskega Azman.

Po pozdravnih govorih predsednika in zastopnikov oblasti in organizacij so podali načelniki planinskih odborov za kamniški, kranjski in radovljanski okraj obširna in zanimiva poročila o stanju planin in planšarstva v njihovih področjih, na katero so sledili strokovni referati. O »Pašništvu in planšarstvu« je izčrpno predaval srezki kmetijski referent Josip Sustič. »Živinojevo« v kamniškem okraju je orisal z živahnimi izjavami načelnik Živinojevske zveze Bore, »planinskospisrstvo« je izborni obdelal strokovni učitelj za mlekarstvo Beve, o »Higijeni in pašnikih pa je podal strokovna navodila veterinar Rauter.

Udeleženci so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem gg. predavateljev in vztrajali do 1 ure popoldne.

Popoldne se je vršila poučna ekskurzija na živinojevo posestvo Križ in Volčji potok.

Zbor je sklenil, da se vrši prihodnje leto planinsko zborovanje v Gornjem gradu.

»PLANINCI« POZOR!

Vse zavedne planince in turiste naprošamo, da sporočijo svojim bližnjim sorodnikom in prijateljem oziroma znancom, ki ne čitajo časopisov, da je Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva do danes otvoril že sledeče koče:

Orožnovo in Malnerjevo kočo na Črni prsti, zadnja postaja Bistrica—Bohinjsko jezero. (Najlažja in najhvalejše tura v juniju!) Staničevo kočo, Erjavčovo kočo na Vršču, Aljažev Dom v Vratih, obe goliški koči, okoli katerih se razširja opojni duh divnih narcis, Krekovo kočo na Ratitovu, Duh na Krvavcu, Čojzovo kočo, Kamniško sedlo, Veliko Planino in Kamniško Bistrico, pri kateri si lahko ogledate lep naravni most, Predoselj in krasni slap Bistrice. Kamniška podružnica otvori v nedeljo 12. t. m. novo pot Predoselj! Nove turiste naj planinci opozo-

rijo, da se ture s Kamniškega sedla na Korsk sedlo in tam čez Greben na Krvavec še ne priporoča, ker je še prezgodaj. Nikdo od turistov in ljubiteljev prirode pa naj ne pozabi, da je Bohinj in Bohinjsko jezero eden izmed najlepših kotičkov Slovenije in Jugoslavije. Postrežba v hotelu Zlatorogu in Sv. Janezu je prvovrstna in kopanje v Bohinjskem jezeru zelo prijetno. Jezero se je v zadnjih dnevih dobro ogrelo. Ne pozabite planinci opozoriti svoje tovariše, ki ne berejo dnevnega časopisja, da se lahko napravi lepa enodnevna tura iz Bohinjske Bistrice mimo Malnarjeve koče na Črno prst in od tukaj mimo Orožnove koče, kjer je izborna postrežba, do Sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru — v enem dnevu. Vsak planinec ima najboljše zveze ob sobotah in nedeljah na vse gori omenjene planinske točke in dobi tudi pod gotovimi pogoji polovično vožnjo, kar se izve v pisarni Osrednjega odbora v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

11. junija, sobota: Zaprt (generalka).
12. junija, nedelja: »Večni mladenič«, premijera. — Izven.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

11. junija, sobota: »Carmen.« — Red A. — Gostovanje bolgarskega tenorista g. Gospodinov-a.
12. junija, nedelja ob 15. uri popoldne: »Orlov.« Popoldanska predstava po znižanih cenah. — Izven.

Bolgarski tenor g. Gospodinov poje danes zvečer v operi glavno tenorsko partijo v Bizetovi operi »Carmen«. Občinstvo opozarjamo na to predstavo, predvsem pa abonente reda A, da se vrši ta predstava za njihov abonma. Sicer veljajo navadne operne cene. Abonente reda A opozarjamo, da imajo v soboto zvečer v operi svojo redno abonma predstavo in scer opero »Carmen« z gostom tenoristom g. Gospodinom.

KRATKE VESTI.

Degradacijo generala Gajde je apelacijsko sodišče potrdilo, ker je podal Gajda napačne podatke o svoji preizobrazbi in ker je bil v zvezi s češkimi fašisti. Špionaza se v razsodbi ne omenja. Pokojnino pa je sodišče Gajdi zvišalo.

Svicaški narodni svet je sklenil, da Švica ne prizna sovjetske Rusije in da se podvzame potrebni koraki proti boljševiški propagandi.

Francoske čete na Kitajskem. Francoska vlada je poslala v Tientsin še en bataljon vojske. Tudi francoska posadka v Pekingju je okrepljena.

Ker so sovjetske oblasti zaplenile neko japonsko ribiško ladjo in je bil pri tem od to-povskega strela ubit kapitan ladje, je prišlo do precej resnega konflikta med Japonsko in sovjeti.

Na Portugalskem so se pričeli novi nemiri in je vlada vojaško zasedla več kolodvorov.

Terror v Rusiji znova izbruhnil. V sled bombnega atentata na delavsko skupščino je bilo v Leningradu aretiranih okoli 400 oseb. Tudi v Moskvi so bile izvršene številne aretacije. V Čili je bilo aretiranih vseh 200 policistov. Čeka je pričela delovati in je dnevno več aretiranih ustrelenih.

BORZE

dne 10. julija 1927.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 84.50 — 0, Vojna škoda 339 — 341, zastavni in kumunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna banka 150 — 0, Merkanthila 98 — 100 (98), Prašedion 850 — 0, Kreditni zavod za trgovino in industrijo 160 — 170, Trbovlje 0 — 460, Vevče 135 — 0, Stavna zadruga 55 — 65, Šešir 104 — 0. — Blago: Tendence za les in deželne pridelke nespremenjena. Zaključena 2 vagona lesa.

Zagreb. Devize: Newyork 56.7—56.9, Pariz 222.47—224.47, Praga 168.2—169, Curih 1093.5—1096.5, Amsterdam 22.77—22.83, Dunaj 800—803, Berlin 1347.5—1350.5, Italija 312.79—134.79, London 276.10—276.90.

Curih. Beograd 9.135, Newyork 520, Dunaj 73.17, Berlin 123.125, Sofija 3.75, Varšava 58.10, London 25.25375, Pariz 20.3625, Bukarešta 3.06, Milan 28.68, Budimpešta 90.65, Praga 15.40.

Sport.

Anglija nastopi proti kontinentalnemu nogometnemu teamu. Na Fifa-kongresu je izjavila Britanija, da bo nastopila z nacionalnim moštvom proti najboljšemu kontinentalnemu moštvu in da bo izročila dohodke iz te igre Fifa-blagajni. Na predlog Nemčije se je določilo, da se igra ta match, ki bo prvi svoje vrste in s sportnega vidika velezanimiv že letošnjo jesen. Če se bo ta match uresničil, bo gotovo največja senzacija, posebno, če ga bodo igrali na kontinentu.

Iz mednarodnega ringa. V Newyorku je premagal po točkah ameriški Italijan John Dundee, čigar pravo ime je Lazzaro, dosedanjega prvaka v srednji teži Petra Latzo-a v 15. rundah in si je pridobil svetovno prvenstvo v tej kategoriji. Dundee je star 24 let in se bori od l. 1920. Latzo je po rodu Slovak in si je bil pridobil svoj naslov l. 1926 z zmago nad Mickey Walkerjem.

Borotra — porazen. Tekme za francosko teniško prvenstvo so prinesle velikansko senzacijo. Dosedaj še malo znani mladi Gentieu je potolkel Borotra 6:2, 11:13, 6:0, 6:3. Pa tudi Amerikancu Tildenu je huda predla: Še le po velikanskem naporu se mu je posrečilo, da je premagal Jugoafrikanca Raymonda 5:7, 6:2, 8:6, 6:3.

To in ono.

MARCONI SE ZOPET ENKRAT POROČI.

Rimski listi poročajo, da je sodišče Svete Rote (papeževu sodišče) cerkveni zakon, ki ga je bil sklenil senator Marconi dne 16. marca 1905 v Londonu z gospo Beatrico O'Brien anuliralo. Civilni zakon je razveljavilo že 12. februarja 1924 reško sodišče. Sodniki Svete Rote so usvojili Marconijevo stališče, da je bil zakon sklenjen sporazumno z gospo O'Brien s pridržkom, da je zanjo razdružljiv, kakor hitro bi v njem našla več sreče. Zakon res ni bil posebno srečen in zakonca sta se na podlagi omenjenega sporazuma ločila že leta 1918. Sodba cerkvene sodišča povdarja princip, da je eden od temeljnih pogojev zakona njegova nerazdružljivost in da je ta princip, brez katerega zakon sploh ne obstoji, že sam po sebi kršen, če se sklene zakon že vnaprej pogojno.

Izumitelj brezžičnega brzjoava William Marconi se bo poročil zopet. Z njim se je namreč zaročila znana italijanska krasotica grofica Cristina Bezzi Scali. Senator Marconi je star 53 let. Poročni dan še ni določen. Naša slika predstavlja bodočo gospo Marconi, grofico Cristino Bezzi Scali. Kakor kaže slika, ni čuda, da se je Marconi odločil, da jo poroči.

KDO JE NAJMOČNEJŠI MOŽ V JUGOSLAVIJI?

Hrvatski in srbski listi pišejo:

V Beogradu je nastopil pred par dnevi znani hrvatski atlet in rokoborec Marijan Matijević, imenovan »Junak iz Like«. Njegovo ime ni samo pri nas dobro znano, temveč tudi v inozemstvu. Povsodi, kamor je prišel, je vzbujal moč s svojo naravnost bajno močjo veliko pozornost. Pet centimetrov debele verige, ki so mu jih ovili okoli prsi, je raztrgal samo s tem, da je enkrat zadihal; poln sod piva, na katerem je pritrtjenih še par uteži, dvigne z zobmi; dva konja, ki hočeta zdirjati, ustavi z eno roko. Pravijo, da je najmočnejši mož na svetu!...

Njegova slava pa je vznemirila najmočnejšega Srba Savo Pengačevića, »Srbskega leva«, tako da ni mogel več spati. Pengačević je doma v južnosrbski vasi Vlačićan han. Od leta 1912 do leta 1918 je bil dobrovoljec. Kot tak se ni odlikoval samo po čudoviti hrabrosti, temveč je doprinesel tudi dokaze naravnost nadčloveške fizične moči.

Ko je izvedel, da pride Matijević v Beograd, kjer bo razkazoval svojo moč, je poslal »Srbski lev« redakciji beograjske »Politike« odprto pismo, v katerem trdi, da Matijević ni najmočnejši mož v Jugoslaviji, kaj še na vsem svetu. Po njegovem, Pengačevićem »skromnem mnenju je najmočnejši mož v Jugoslaviji dr. Dragoljub Mihajlovič (?). Da to dokáže, pravi Pengačević, da je vsak čas pripravljen se pomeriti z Matijevićem v rokoborbi in v dviganju ročk. Pripominja, da upa, da se bo Matijević temu iz-zivu odzval.

Da si bo vsakdo lahko predstavljal fenomenalno moč »srbskega leva«, naj navedemo samo par točk iz njegovega 12 točk obsegajočega programa:

Na glavi razbije 50 kg težak kamen z 8 kg težkim kladivom; vrže 50 kg težko breme v zrak ter je vjame na golo dlavo; 5 cm debel železen drog zvije v venec; 200 kg vrže v zrak ter jih vjame na prsi; z golo pestjo razbije velik kamen, z ostro sabljo se pusti sekati po levi strani telesa itd.

Zdi se, da je — če ustreza vse to resnici, »Srbski lev« resen konkurent »Junaka iz Like«!

Ni treba poudarjati, da vlada za predstojajočo tekmo, ne samo v sportnih krogih, temveč tudi v javnosti največje zanimanje.

Pripominjamo, da pravi zagrebški »Morgenblatt«, ko piše o ostru sabljah: »er lässt sich mit einem scharfen Säbel die linke Körperseite zerfleischen«, beograjsko »Vreme« pa, ko piše o neki drugi točki programa »Srbskega leva«: na sebi drži teret 1000 kg.

Marcel Prévost:

Don-Juanke.

Beli dan je planil v sobo in Justina je ugasnila nočno svetilko, ki je izgledala le še kot žalostna rdeča točka.

— Gospa Engelmann je telefonirala, je dejala.
— Tako, kaj pa je hotela?
— Dejala je, da je hotela govoriti z gospo komteso »radi poslopja«. Dejala je, da bost egospa komtesa že razumeli.

— Da, razumem, ali je hotela priti k meni?
— Da, potem pa je dejala, da po četrty uri ne more več zapustiti banke.

— Telefonirajte ji takoj, da pridem k njej v banko. Moram priti malo na svež zrak. Avto naj mi sledi. Nekaj časa bom hodila peš. Toda mesto obleke iz sivega jerseyja mi dajte moj zadnji kostem od Redferna.

— Draga prijateljica, ravno o pravem času prihajate. Ravnokar sem podpisala zadnji akt. Toda zakaj ste se potrudili semkaj? Saj ni bilo nič nujnega... Hotela sem vam prinesiti odgovor glede prodaje vaše hiše... In obenem sem hotela porabiti priliko, da se z vami nekoliko pomenim. Celo večnost vas že nisem videla.

— Lepo, je dejala Albina, ko je sedla. (Med njima se je odigravala neke vrste prijateljska telepatija.) Tudi jaz sem občutila željo, da vas vidim. Danes sem slabo razpoložena.

— Jaz pa sem mislila, da je vse v redu. Albina je napravila nejasno kretnjo. S Kamilo ni bila tako intimna kot z Berto. Kamiline preveč fan-

tovske navade so Albino odbijale, kajti Albina je kljub vsemu vedno zelo gledala na zunanost, ostala je vedno prava dama in se kretala samo v aristokratskih krogih, kamor Kamila ni imela dostopa. Kamila, ki je bila z delom preobložena, je malo zahajala v družbo in obe sta se predvsem srečavali pri Berti. Obe sta se pa visoko cenili radi svoje inteligence in sta se v zaupnih slučajih spraševali za medsebojni svet. Ker je hotela sedaj Albina spremeniti svoje življenje, kar je bila glede finančnih posameznosti precej zamotana zadeva, se je naravno obrnila na Kamilo.

— Imam kupca za vašo malo palačo, je dejala Kamila, z vsem, kar vsebuje. Opremo, ki vam je posebno na srcu, lahko odnesete do vrednosti 100.000 frankov. Sicer kupec še ne ponuja zahtevane cene, toda prepričana sem, da jo bo slednjič le sprejel. Kdaj se boste izselili?

— V kakih dveh mesecih, če ne nastanejo ovire za moje načrte.

— Ali se bojite česa?

Albina se je nekoliko obotavljala, potem pa je odgovorila:

— Ne predvidevam ničesar, toda v takih zadevah lahko malenkost ovirje vse.

— Res je, je dejala Kamila.

Obedve sta sedeli na kanapeju pod knjižnico. Ko je Kamila videla krasni Albinin obraz, si je dejala: »Kako je lepa!«

Pri tem je pomislila nase in bilo ji je hudo pri srcu. Svoje bogastvo in inteligenco bi bila rada zamenjala za Albinino lepoto, da bi jo ponudila možu, ki ga je ljubila! Albina pa si je mislila: »Njene oči so še vedno občudovanja vredne in v obrazu ima nekako azijsko nobleso. Izgleda sicer nekoliko bolje kot

lani, toda odkar je bila ranjena, se suši od dne do dne in izgleda že kakor trska!« Globoko pomilovanje ji je ostalo v srcu in objela je strastno, a žalostno Zidino.

— Vi, Kamila, je dejala, imate več kot lepoto, vi imate magnetizem svojih oči, ki se mu ne more nihče ustavljati. Ne poznam pogleda, ki bi ga mogla primerjati z vašim.

Kamila je preživljala enega onih tragičnih trenutkov v življenju, ko bolno srce kakor posušena zemlja popije vsako kapljico, ki pade nanjo, vsrkava vse, kar hladi njegovo vročinsko strast.

— Ali je res? je odvrnila. Ali se vam ne zdim čisto okostenela in ostarela? Saj veste, da še nimam sedemindeset let.

— Vem, toda izgledate mnogo mlajša.

— Za žene naše dobe je ta starost še mladost. Ali ne bi našel na meni dopadanje moški, ki se bliža štridesetim letom? Morda pa le? Nekaj časa opažam na ulici, v gledališču in v prodajalnah, da me moški gledajo. Včeraj sem zopet imela za to dokaz. Ko se je zvečerilo, sem se vračala peš domov in tu me je na česti nagovoril zelo eleganten mladič. Pustila sem se nekaj časa spremljati, govoril mi je banalnosti... Kar pač moški v takem slučaju govoré... Toda pila sem naravnost njegove besede, kajti izražale so pravo, nestročno poželjenje. Mislila sem si: »Tema je in ne vidi me.« Zato sem stopila pred bajno razsvetljeno izložbo parfumerijske trvdke in ga pogledala v oči. Toda postal je le še bolj vsiljiv.

— Rada vam verjamem, je dejala Albina smehljaje. Z vašimi očmi...

(Dalje priht...)

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca

kolesa in šivalni stroji

znamke

Gritzner, Adler in Phönix.

Najtepše opreme, pesamezni deli, pnevmatika, igle za vse sisteme — samo v

Najnižje cene. — Tudi blizu Prešernovega na mesečna odplačila. LJUBLJANA spomenika ob vodi.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahlevajte ponudbo. — Telefon šte. 2383.

Tehnično in higijsno najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

GROM

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2434.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavi vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopnik družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno pošiljke.

ORIENT

LAKE TERPENTINE STROJNO ODE UMETNIŠKE BARVE PRAŠNO ODE

PRODAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA

POLESTROVINA SCHNEIDER EVEROVSEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!

POMLAD!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, živilje in sedlarje, Razna dišča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Ljubljana

Najnižje cene. Točna postrežba.

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 2852. TELEFON ŠTEV. 2852.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

Oglejeni (Karbon) papir

indigo papir, barvni trakovi, barva za šampiljke dobite vedno najceneje pri

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6/L.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Gorica.

Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavica Din 50.000.000—

Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.

Tel. št.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse bančne posle.